

#uus
LUKIO

Lukiouudistus

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Lukiolain uudistamisen tavoitteita:

- Tavoitteena on tukea **lukioiden toimintakulttuurin** kehittymistä vahvemmin **yhteistyöhön ja yhteisöllisyyteen** perustuvaksi, yksilölliset tarpeet huomioivaksi ja monimuotoisemmaksi.
- Esityksellä pyritään **lisäämään lukiolaisten hyvinvointia** ja vähentämään opiskelijoiden kokemaa uupumusta ja negatiivisia tunteita lukio-opiskelua kohtaan.
- Opiskelijälähtöisyyden vahvistamisella ja opintojen henkilökohtaistamisella pyritään **lisäämään opiskelumotivaatiota ja opintojen mielekkyyttä.**

- Tavoitteena on **uudistaa lukiokoulutuksen rakenteita** tavalla, joka
 - turvaa lukiokoulutuksen laajan yleissivistävyyden ja opiskelijoiden mahdollisuudet tehdä opiskeluaan koskevia valintoja, mutta
 - edistää nykyistä **laajempien opintojaksojen ja oppiainerajat ylittävien opintojen järjestämistä**,
 - vähentää lukio-opintojen pirstalemaista luonnetta ja edistää myös oppiaineiden keskeisistä sisällöistä riippumattoman **laaja-alaisen osaamisen** kehittymistä lukio-opintojen aikana.
- Tavoitteena on edistää lukiokoulutuksen järjestäjien keskinäistä yhteistyötä sekä **yhteistyötä korkeakoulujen**, muiden koulutuksen järjestäjien sekä työelämän ja muun ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

- Tavoitteena on, että yhdenkään nuoren oppimispotentiaalia ei hukattaisi, vaan myös sellaiset opiskelijat, joilla on haasteita opinnoista selviytymisessä, saisivat lukio-opinnoissa tarvitsemansa **oppimisen tuen**.
- Tavoitteena on, että opiskelijat saavat **oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti myös tarvitsemansa opintojen ohjauksen** ja pystyvät tekemään sekä lukio- että jatko-opintojaan koskevia valintoja.
- Tavoitteena on myös **vähentää lukio-opintojen jälkeisiä välivuosia**, helpottaa ylioppilaiden siirtymistä korkea-asteelle ja parantaa heidän edellytyksiään korkeakouluopintoihin kiinnittymisessä ja opinnoissa menestymisessä.

Keskeiset ehdotukset

- Lukiokoulutus säilyy kolmivuotisena oppimääränä. Jako aikuisille ja nuorille tarkoitettuihin oppimääriin säilyy nykyisellään.
 - Oppimäärien ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen peruste olisi kurssien sijaan opintopiste.
 - Nuorille tarkoitettu oppimäärä olisi 150 op, aikuisille tarkoitettu oppimäärä olisi 88 op.
 - Koulutuksen järjestäjällä olisi nykyistä laajemmat mahdollisuudet päättää opiskelijoille tarjottavista opintojaksoista ja niiden laajuuksista.
 - Mahdollisuus toteuttaa joustavammin nykyistä laajempia ja oppiainerajat ylittäviä opintojaksoja.
- Opintojaksot voisivat muodostua yhden tai useamman oppiaineen sisällöistä.

Oppimäärään sisältyvät opinnot

- Lukion oppimäärään sisältyisi äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, humanistis-yhteiskuntatieteellisiä ja uskonnon tai elämäntutkimustiedon opintoja, taito- ja taideaineiden opintoja sekä opinto-ohjausta.
- Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin edelleen oppiaineista ja niiden laajuuksista.
 - Oppiaineisiin ja niiden välisiin suhteisiin ei esitettäisi muutoksia.
- Opetushallitus määräisi jatkossakin eri oppiaineiden tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä.

- Temaattiset opinnot kehittäisivät laaja-alaista osaamista
 - Temaattisista opinnoista ja niiden laajuuksista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.
 - Koulutuksen järjestäjä päättäisi temaattisten opintojen tavoitteista ja sisällöistä.
- Arviointi olisi opintojaksokohtaista
 - Yleiset periaatteet säädettäisiin edelleen laissa, Opetushallitus antaisi tarkempia määräyksiä arvioinnista.

Opintojen henkilökohtaistamisen vahvistaminen

- Opiskelija laatii henkilökohtaisen suunnitelman opintojen etenemisen, jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opetushenkilökunnan tuella.
- Opiskelijan oikeutta opinto-ohjaukseen vahvistettaisiin.
 - Henkilökohtaisuus ja säännöllisyys
 - Oikeus jälkiohjaukseen ilman opiskelupaikkaa jääneille ylioppilaille
- Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista vahvistettaisiin.
 - Toisessa lukiossa suoritettavat opinnot luetaan hyväksi suoraan lain nojalla.
- Lakiin lisättäisiin oppimisen tukea koskevat säännökset.
 - Opiskelijalle, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, annetaan hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaista opetushenkilöstön yhteistyönä toteutettavaa erityisopetusta ja oppimisen tukea.

- Koulutuksen järjestäjien velvoitetta yhteistyöhön korkeakoulujen kanssa vahvistettaisiin.
 - Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista olisi järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Koulutuksen järjestäjä päättäisi tarkemmin yhteistyön tavoista.
- Opiskelijan mahdollisuuksia kansainvälistymiseen parannettaisiin.
 - Oppimäärän mukainen opetus olisi järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan.

Lausunnot lukiolain HE-luonnoksesta

- Yhteensä 226 lausuntoa
- Lukiolain uudistamista pidettiin tärkeänä ja esityksen sisältöä pääosin oikeansuuntaisena.
- Opintopistemitoitusta kannatettiin, mutta toivottiin opintopisteen tarkempaa määrittelyä ja vastaavuutta korkeakoulujen opintopisteisiin.
- Opintojen rakennetta koskevia ehdotuksia kannatettiin.
 - Osa lausunnonantajista toivoi, että myös valtakunnallisia syventäviä opintoja voitaisiin tarjota laajempina opintojaksoina
- Opintojen ohjausta ja oppimisen tukea koskevia ehdotuksia kannatettiin.

- Lukiokoulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen välisen yhteistyön lisäämistä pidettiin kannatettavana.
 - Osa lausunnonantajista katsoi, että korkeakouluyhteistyö voi olla haastavaa pienten paikkakuntien lukioille.
 - Yhteistyön toteuttamiseen toivottiin yhteisten valtakunnallisten mallien kehittämistä.
- Ylioppilaskokeiden uusimiskertojen lisäämistä pidettiin tarpeellisena, mutta useat lausunnonantajat pitivät rajoituksetonta uusimisoikeutta ongelmallisena.
 - Koulutuksen järjestäjien kannalta pidettiin haasteellisena sitä, että kokelas saisi valita missä suorittaa kokeen.
- Lausunnoissa edellytettiin, että ehdotetuista laeista koulutuksen järjestäjille aiheutuvat kustannukset korvataan.

Voimaantulo

- Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2018.
- Uusi lukiolaki ja asetus tulisivat voimaan syksyllä 2019.
- Uusien opetussuunnitelman perusteiden valmistelu 2019-2020 ja käyttöön otto opetuksessa 1.8.2021.
- Lukioasetuksen valmistelu kevään 2018 aikana, asetusluonnos sisällytettäisiin hallituksen esitykseen.
 - Uusi lukioasetus sisältäisi myös nykyisin tuntijakoasetukseen sisältyvät säännökset opintojen rakenteesta ja laajuuksista.
- Nykyistä tuntijakoasetusta sovellettaisiin uusien opetussuunnitelmien perusteiden käyttöön ottoon saakka.

Ajatuksia

- Määrällinen opettajatarve
 - erityisopettajat
 - opinto-ohjaajat
- Opettajuudessa ja opettajankoulutuksessa
 - yhteistyö (oppiainerajat ylittävät opintojaksot, korkeakouluyhteistyö, koko koulu ohjaa –ajattelu.....)
 - arviointiosaaminen

Ylioppilastutkinto

- Nykyisin osin lukiolakiin sisältyvät ylioppilastutkintoa koskevat säännökset koottaisiin ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettuun lakiin.
- Lisättäisiin kokelaiden mahdollisuuksia uusia ylioppilastutkinnon kokeita
 - Tutkinnon suorittanut voi uusia hyväksytyjä ja hylättyjä kokeita rajoituksetta.
 - Tutkinnon suorittamisen aikana hylätyn kokeen voi uusia nykyisen kahden kerran sijasta 3 kertaa.
- Gaudeamus Igitur -työryhmän ehdotuksia toteutettaisiin erikseen siten, että ylioppilastutkintolainsäädännön kokonaisuudistusta koskeva HE annettaisiin erikseen syksyllä 2018.